

แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือ
 ของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1*
 GUIDELINES FOR DEVELOPMENT ERA DIGITAL LEADERSHIP TO
 ENHANCE COLLABORATIVE WORK OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN
 SAI NGAM DISTRICT UNDER THE OFFICE OF KAMPHAENG PHET PRIMARY
 EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

กรพบ ศิริสมบัติ*, ขวัญชัย ช้วนนา, พงศทิพย์ พล พงศทิพย์กุล

Kornphop Sirisombut*, Khwanchai Khuana, Pruettipol Pruettikul

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร กำแพงเพชร ประเทศไทย

Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University, Kamphaeng Phet, Thailand

*Corresponding author E-mail: kornphop.kpp@gmail.com

*Tel: 080-511-0831

บทคัดย่อ

บทความการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือ 3) ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือ และ 4) ประเมินแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือ รูปแบบการศึกษาวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู จำนวน 217 คน ได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม และแบบประเมินคุณภาพมีค่าความเชื่อมั่น Alpha เท่ากับ 0.898 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำโดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้) 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือ ในภาพรวม พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวม พบว่า การพัฒนาสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้นำต้องมีวิสัยทัศน์ชัดเจน ใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ ยึดหลักคุณธรรม และถ่ายทอดวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลให้เข้าใจตรงกัน และ 4) การประเมินทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือ พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นไปได้และความเหมาะสมของแนวทางด้านที่มีระดับการประเมินสูงสุด คือ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.02) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.02) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล, การทำงานแบบร่วมมือ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aims to 1) Digital leadership to enhance collaborative work among school administrators, 2) Compare digital leadership levels for enhancing collaborative work, 3) Explore development guidelines for digital leadership to enhance collaborative work, and 4) Evaluate the developed guidelines for digital leadership. Methodology: the research sample consisted of 217 school administrators and civil service teachers, determined using the Krejcie and Morgan table. The research instruments included a questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) between 0.80 and 1.00, a focus group discussion record, and a quality assessment form with a Cronbach's Alpha reliability of 0.898. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. Research Findings: 1) The overall level of digital leadership was high, with the highest mean found in excellence in the use of technology for learning. 2) The comparison of digital leadership for enhancing collaborative work showed that overall differences were statistically significant at the .05 level. 3) Regarding the development guidelines for digital leadership to enhance collaborative work among school administrators, the findings indicated that in developing educational institutions in the digital era, leaders must have a clear vision, systematically utilize technology, adhere to ethical principles, and effectively communicate the digital vision to ensure shared understanding. and 4) The evaluation of the development guidelines for digital leadership to enhance collaborative work showed that the highest evaluation scores were in terms of appropriateness and feasibility, with the appropriateness having a mean of (\bar{X} = 4.98, S.D. = 0.02) and feasibility having a mean of (\bar{X} = 4.97, S.D. = 0.02) respectively.

Keywords: Digital Leadership, Collaborative Work, School Administrators

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้โลกก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการจัดการศึกษา สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำดิจิทัล มีความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ ใช้นวัตกรรมดิจิทัลอย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งพัฒนาระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และประพัตติเป็นแบบอย่างที่ดีของพลเมืองดิจิทัลบทบาทดังกล่าวเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ โดยผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครูและบุคลากรอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกระบวนการกำหนดมาตรฐานผู้เรียน ควบคู่กับการพัฒนาระบบการบริหารและปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย และสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล สังคมและเทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว องค์กรการศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความคาดหวังที่เพิ่มสูงขึ้น ล้วนส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ และการบริหารจัดการศึกษา การบริหารจัดการแบบบนลงล่าง (Top-down) ที่เคยใช้ในอดีต อาจไม่ตอบโจทย์ และไม่เพียงพอต่อการพัฒนาองค์กร ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง องค์กรการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัว โดยส่งเสริม ภาวะผู้นำแบบร่วมมือ (Collaborative Leadership) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เน้นการทำงานร่วมกัน การมีส่วนร่วม และการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย เพื่อนำพาองค์กร ให้ก้าวข้ามผ่านความท้าทาย และบรรลุเป้าหมายร่วมกัน (ศิริวรรณ ภูริวัฒนธรรม, 2568)

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องมีวิสัยทัศน์และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารและการจัดการเรียนการสอน สามารถนำข้อมูลมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาคุณภาพการศึกษา และ ส่งเสริมให้ครูประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งสร้าง บรรยากาศขององค์กรที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยใช้ศักยภาพของครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง อย่างเต็มที่การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่สามารถกำกับ นิเทศ และขับเคลื่อน การเปลี่ยนแปลงเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้บริหารต้องเชื่อมโยงเทคโนโลยีกับการปฏิบัติจริงทั้งด้าน วิชาการ บุคลากร งบประมาณ และงานทั่วไป พร้อมส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้และพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม (จิณฉวีตร ปะโคทั้ง, 2561)

การมีภาวะผู้นำแบบดิจิทัลเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อิทธิพลและอำนาจ ที่มีกระตุ้นให้บุคลากร ในหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้น และเต็มใจ โดยที่ผู้นำมีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถในการนำ กระบวนการทางดิจิทัลมาใช้ได้อย่างเหมาะสมและนำทางพฤติกรรมของบุคคลไปสู่การบรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งจะผลักดัน สนับสนุน การเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาและการทำงานภายในโรงเรียนได้อย่างสอดคล้องกับสภาพบริบท (กนกอร สมปราชญ์, 2562) การบริหารแบบร่วมมือมีความสำคัญในการบริหารองค์การเป็นอย่างมาก เพราะ ผู้บริหารระดับสูงเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหาร มีอิสระในการทำงาน ตลอดจน มีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความรู้สึกผูกพันและร่วมกันรับผิดชอบต่อสิ่งที่ร่วมกันตัดสินใจดำเนินงานในห้องค์การประสบผลสำเร็จต่อไป

จากความสำคัญ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้าง การทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1 จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของนักวิชาการ นักการศึกษา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาแล้วได้ออกแบบ องค์ประกอบภาวะผู้นำยุคดิจิทัล 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2) ด้านความเป็นเลิศใน การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และ 3) ด้านการพัฒนาและการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ประสบการณ์ และแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้าง การทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ที่สามารถบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการ แต่สถานศึกษาในอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ยังติดขัดด้านแนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาและการสร้างความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1
4. เพื่อประเมินแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหาร สถานศึกษาอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ด้วยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) เสริมด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 29 โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 30 คน ข้าราชการครู 255 คน รวมทั้งสิ้น 285 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 คน จำแนกตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) แบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับสถานะภาพผู้ตอบ และ 2) แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวลิเคอร์ท เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 และทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นแอลฟา 0.898 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อถือได้

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการโดยใช้วิธีสนทนากลุ่ม (Focus Group) กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ซึ่งพิจารณาคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิตามเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 4 คน 2) ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือมีวิทยฐานะตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน และ 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวิทยฐานะตั้งแต่ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาสังเคราะห์เป็นกรอบคำถาม เพื่อใช้ในการอภิปรายหาแนวทางพัฒนาการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดวัน เวลา และสถานที่จัดสนทนากลุ่ม 2) ประสานและเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วม 3) ขออนุญาตเชิญอย่างเป็นทางการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และจัดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 4) เตรียมสถานที่ เอกสาร และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง และ 5) ดำเนินการสนทนากลุ่มเพื่อสรุปแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 30 คน ซึ่งคัดเลือกจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินคุณภาพของแนวทางมีค่าความเชื่อมั่น Alpha เท่ากับ 0.898 โดยพัฒนาจากผลการวิเคราะห์เนื้อหาการสนทนากลุ่มในขั้นตอนที่ 2 แล้วเรียบเรียงเป็นกรอบคำถามสำหรับประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ ดังนี้ 1) ขออนุญาตความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เพื่อเชิญผู้ทรงคุณวุฒิร่วมประเมิน 2) จัดส่งแบบประเมินพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ และ 3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินด้วยตนเอง จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติ โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสรุประดับความคิดเห็นด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางพัฒนา

ผลการวิจัย

การหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหาร สถานศึกษาอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 1) ด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อสร้างความไว้วางใจและการทำงานร่วมกัน รองลงมา คือ 2) ด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ที่สนับสนุนความร่วมมือในสังคมดิจิทัล และ 3) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารพัฒนาความรู้และภาวะผู้นำทางวิชาการ ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพบนพื้นฐานของความไว้วางใจ การแบ่งปัน และเป้าหมายร่วมกัน

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา

1) การทดสอบความแปรปรวนจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร และ 2) การทดสอบจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 3 ด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับขนาดกลาง ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และขนาดกลางกับขนาดใหญ่ 2) ด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ครบทั้ง 3 คู่ของขนาดโรงเรียน เล็ก กลาง ใหญ่ และ 3) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เช่นกัน สรุปได้ว่า ขนาดสถานศึกษามีผลต่อระดับภาวะผู้นำยุคดิจิทัลอย่างชัดเจน

3. การหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา จากการสรุปผลการสนทนากลุ่ม พบว่า 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ผู้บริหารต้องมีความรู้และทักษะดิจิทัล พร้อมกำหนดและสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนสู่การปฏิบัติจริง วางระบบการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม จัดสรรทรัพยากร พัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ประเมินความพร้อมรายบุคคล ลดแรงต้านต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยี เพื่อสร้างแรงจูงใจและวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา 2) ด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ควรพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมเลือกใช้เทคโนโลยี สื่อสารผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลอย่างชัดเจน กำหนดเป้าหมายร่วม ติดตามงานตามวงจร PDCA และเสริมแรงด้วยการยกย่องชมเชยอย่างเหมาะสม หากผู้บริหารใช้เทคโนโลยีอย่างโปร่งใสและมีส่วนร่วม จะช่วยพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน และ 3) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ โปร่งใส และยึดหลักคุณธรรม ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร วางแผน ติดตาม และประเมินผล สนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพ ส่งเสริมนวัตกรรม และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและความก้าวหน้าในยุคดิจิทัล

4. การประเมินแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านที่มีระดับการประเมินสูงสุด คือ ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = 0.02) รองลงมา คือ ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = 0.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ รองลงมา คือ การพัฒนาและการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร น้อยที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ด้านความเป็นไปได้ พบว่า ขั้นตอนที่มีความเป็นไปได้สูงสุด ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล รองลงมา คือ ความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และการพัฒนาและการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า

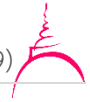
1. ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสามารถกำหนดทิศทางและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการทำงานแบบร่วมมือได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

1.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านดิจิทัลอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับทักษะการสื่อสารและภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล ซึ่งมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับสูง ทั้งนี้ เนื่องจากวิสัยทัศน์ดิจิทัลเกิดจากการกำหนดนโยบายพัฒนาศักยภาพผู้นำให้สามารถคิดเชิงกลยุทธ์และสื่อสารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญ์พิมล สุนทระวงศ์ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม การศึกษาพบว่า ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ เพื่อสร้างเป้าหมายร่วมขององค์กร พร้อมพัฒนาทักษะดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้ครูปรับตัวและใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ (พิชญ์พิมล สุนทระวงศ์, 2565)

1.2 ด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาและส่งเสริมความรู้และทักษะดิจิทัลของครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผ่านการอบรมและแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลที่ได้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ซึ่งมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ที่สูงที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากการยกระดับสมรรถนะดิจิทัลของบุคลากรเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วราพินทร์ ชาววิวัฒน์ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมทักษะดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า ทักษะดิจิทัลของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับแนวทางการส่งเสริม ควรสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ส่งเสริมการทำงานในรูปแบบดิจิทัลภายในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูนำทักษะดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณและอุปกรณ์เทคโนโลยีอย่างเพียงพอและทั่วถึง (วราพินทร์ ชาววิวัฒน์, 2565)

1.3 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาแนวทางใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเชื่อมโยงการสื่อสาร การวางแผน การติดตาม และการประเมินผล เนื่องจากการบูรณาการเทคโนโลยีกับกระบวนการบริหารงานบุคคลและการทำงานเป็นทีม เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ จักรกฤษณ์ กังหัน ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของโรงเรียนเอกชนจังหวัดแพร่ พบว่า ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชัดเจน เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดวัตถุประสงค์และวิเคราะห์ปัญหา บรรจุโครงการไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พร้อมสร้างขวัญกำลังใจและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ (จักรกฤษณ์ กังหัน, 2565)

2. การเปรียบเทียบสภาพการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ประสพการณ์ในการทำงานและตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า

2.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการพัฒนากภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร ทั้งนี้ เนื่องจากประสพการณ์การทำงานส่งผลต่อทัศนคติและการยอมรับการเปลี่ยนแปลง จึงควรออกแบบแนวทางพัฒนาให้เหมาะสมกับช่วงประสพการณ์ ส่งเสริมทักษะดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานแบบร่วมมือในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวนาถ จิตโรจน์ และคณะ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีควรมีภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัลรู้เท่าทันและสามารถใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดเป็นผู้นำเชิงมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้นแบบและสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน (ศิวนาถ จิตโรจน์ และคณะ, 2567)

2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการพัฒนากภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยทั้งภาพรวมและรายด้าน โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล งบประมาณ บุคลากร และระบบบริหารจัดการมากกว่า ทำให้ผู้บริหารแสดงภาวะผู้นำยุคดิจิทัลได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนนโยบาย ทรัพยากร และการพัฒนาทักษะดิจิทัลแก่สถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลางอย่างเหมาะสม เพื่อยกระดับภาวะผู้นำดิจิทัลและสร้างความเท่าเทียมในการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัมชียะห์ เมาลีดิน ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ชัมชียะห์ เมาลีดิน, 2564)

2.3 ผลการทดสอบความแปรปรวนสภาพการพัฒนากภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการพัฒนากภาวะผู้นำยุคดิจิทัล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวมและรายด้าน ความแตกต่างอาจเกิดจากขนาดสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบริบทการบริหาร โครงสร้างองค์กร บุคลากร และทรัพยากรดิจิทัล ซึ่งมีอิทธิพลต่อระดับการพัฒนากภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่มีระบบงานซับซ้อน ส่งผลให้บุคลากรรับรู้ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารในระดับสูงกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวรัช รุจาฉันท และคณะ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารภาครัฐในยุคดิจิทัล: โอกาส ความท้าทาย และการปรับตัวของหน่วยงานราชการไทย ที่พบว่า การสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ และการมีระบบติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ (ภาวรัช รุจาฉันท และคณะ, 2568)

3. การหาแนวทางพัฒนากภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน พบว่า

3.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือและการพัฒนาสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะด้านดิจิทัลควบคู่กับทักษะการสื่อสาร การกำหนดและ

ถ่ายทอดวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันของบุคลากรทุกระดับและขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายเดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลควรเริ่มจากการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสามารถถ่ายทอดสู่การปฏิบัติผ่านระบบดิจิทัลอย่างเป็นรูปธรรม ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทางการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ จัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม พัฒนาศักยภาพบุคลากรต่อเนื่อง และสร้างแรงจูงใจในการนำเทคโนโลยีไปใช้จริง ควบคู่กับการประเมินความพร้อมด้านดิจิทัลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อลดแรงต้านและสร้างความเข้าใจร่วมในองค์กร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

3.2 ด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะดิจิทัลของบุคลากรอย่างต่อเนื่องผ่านการอบรม แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน เป็นปัจจัยสำคัญต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการทำงานและการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เทคโนโลยียังช่วยเสริมบรรยากาศการทำงานและความสัมพันธ์ในองค์กร ผู้บริหารจึงควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมเลือกและพัฒนาเครื่องมือดิจิทัล กำหนดบทบาทชัดเจน มีระบบยกย่องชมเชย และสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการทดลองนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ ที่เน้นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลต้องสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการความรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร รวมถึงการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น สถาบันอุดมศึกษา จะช่วยเพิ่มพูนองค์ความรู้และยกระดับศักยภาพของบุคลากร นอกจากนี้ การที่ผู้บริหารแสดงบทบาทเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

3.3 ด้านการพัฒนาและการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร การพัฒนาบุคลากรจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำยุคดิจิทัลที่มีวิสัยทัศน์ โปร่งใส และยึดหลักคุณธรรม ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายที่เปิดกว้างใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร วางแผน ติดตาม และประเมินผล เพื่อลดข้อจำกัดของระบบงานเดิม และเพิ่มความคล่องตัวในการทำงานผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตนะ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจของการพัฒนาองค์กรการศึกษาให้ปรับตัวได้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลง ผู้บริหารควรสนับสนุนความก้าวหน้าทางวิชาชีพของบุคลากรผ่านการอบรม การศึกษาต่อ และการพัฒนาวิทยฐานะ ควบคู่กับการสื่อสารข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ ติดตามผล และเป็นแบบอย่างในการทำงานอย่างมีคุณภาพและรับผิดชอบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและแรงจูงใจ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2557)

4. การประเมินคุณภาพของแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านความเหมาะสม ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ รองลงมา ด้านการพัฒนาและการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร น้อยที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล และ 2) ด้านความเป็นไปได้ซึ่งอยู่ในระดับ มากที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล รองลงมา คือ ด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร

4.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากแนวทางดังกล่าวที่มีความสอดคล้องกับบริบทการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสามารถใช้เป็นกรอบพัฒนาผู้บริหารได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยผลการประเมินที่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดสะท้อนว่า แนวทางพัฒนาด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัลสอดคล้องกับบทบาทและภารกิจของผู้บริหารในปัจจุบัน โดยเฉพาะการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง พร้อมใช้

เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสื่อสารและขับเคลื่อนองค์กรสู่เป้าหมายร่วมกัน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ สุจรรยา ขาวสกุล และคณะ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ควรเริ่มจากการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และถ่ายทอดสู่การปฏิบัติผ่านกระบวนการบริหารที่ชัดเจน ผลการประเมินที่มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุดสะท้อนว่าแนวทางพัฒนาด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัลสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยไม่ติดข้อจำกัดด้านทรัพยากรหรือบริบทพื้นที่ (สุจรรยา ขาวสกุล และคณะ, 2560)

4.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากแนวทางดังกล่าวที่มีความสอดคล้องกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือและยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ โดยผลการประเมินที่มีความเหมาะสมระดับมากที่สุดสะท้อนว่า แนวทางพัฒนาด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีสอดคล้องกับภารกิจหลักของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของสุจรรยา ขาวสกุล และคณะ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีเพื่อขับเคลื่อนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัลรวมทั้งสอดคล้อง (สุจรรยา ขาวสกุล และคณะ, 2560)

4.3 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร ได้รับการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด เนื่องจากสอดคล้องกับบริบทการบริหารสถานศึกษาและตอบโจทย์การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้สามารถทำงานและทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล ผลการประเมินสะท้อนบทบาทผู้บริหารในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่มุ่งพัฒนาระบบสนับสนุนทักษะดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน และผลักดันการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้และการทำงานแบบร่วมมือ วิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สุจรรยา ขาวสกุล และคณะ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล พบว่า การพัฒนาครูและบุคลากรเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยผลการประเมินที่มีความเป็นไปได้ระดับมากที่สุดสะท้อนว่า แนวทางพัฒนาด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่เกินศักยภาพขององค์กร (สุจรรยา ขาวสกุล และคณะ, 2560)

เมื่อพิจารณาในภาพรวม แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการพัฒนาและการส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากรในงานวิจัยนี้ มีคุณภาพในเชิงบูรณาการเนื่องจากเชื่อมโยงการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาวิชาชีพครู และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้บุคลากรมีโอกาสพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง และสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เชิงประจักษ์และเชิงแนวคิดที่สำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาในบริบทการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทย ดังนี้ 1) การบูรณาการภาวะผู้นำยุคดิจิทัลกับการทำงานแบบร่วมมือสะท้อนว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมิใช่เพียงทักษะด้านเทคโนโลยี แต่เป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือของครูและบุคลากร โดยองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลช่วยสนับสนุนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ขยายบทบาทจากการใช้เทคโนโลยีสู่การสร้างความร่วมมือ การสื่อสาร และความไว้วางใจในองค์กร 2) วิสัยทัศน์ดิจิทัลมีบทบาทเชิงโครงสร้างในฐานะรากฐานของการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารที่กำหนดเป้าหมายร่วมผ่านกลไกดิจิทัลช่วยลดความคลุมเครือและเสริมพลังความร่วมมือ ดังนั้น

การพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลควรเริ่มจากการสร้าง วิสัยทัศน์ร่วมผ่านกลไกดิจิทัลก่อนการพัฒนาเครื่องมือหรือแพลตฟอร์มเทคโนโลยี 3) เทคโนโลยีดิจิทัลในฐานะเครื่องมือเชิงสัมพันธ์เทคโนโลยีทำหน้าที่เสริมสร้างความไว้วางใจ การมีส่วนร่วม และความผูกพัน มากกว่าการเป็นเพียงเครื่องมือด้านเทคนิค ผู้บริหารที่ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร วางแผน และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างบรรยากาศการทำงานแบบร่วมมือได้อย่างชัดเจน 4) ความเสมอภาคข้ามขนาดสถานศึกษา ไม่พบความแตกต่างตามขนาดโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าภาวะผู้นำยุคดิจิทัลพัฒนาได้ในทุกบริบท จึงควรมุ่งพัฒนาทัศนคติและกระบวนการบริหารมากกว่าข้อจำกัดด้านทรัพยากร และ 5) แนวทางพัฒนาเชิงสังเคราะห์ตามบริบทพื้นที่ เสนอกรอบพัฒนาที่บูรณาการ 5.1) ทักษะดิจิทัล 5.2) การสื่อสารและการทำงานเป็นทีม และ 5.3) ภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบายและพัฒนาผู้บริหารในยุคดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรม

ภาพที่ 1 กรอบแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอไทรงาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างการทำงานแบบร่วมมืออำเภอไทรงาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเป็นเลิศในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของบุคลากร และด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านดิจิทัล ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แนวทางการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารและบุคลากร การกำหนดและสื่อสารวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการทำงานแบบร่วมมือ และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยผลการประเมินแนวทางพัฒนาพบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ มีดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะ

ระดับนโยบาย 1.1) หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง บูรณาการทักษะดิจิทัล การสื่อสาร และภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องบริบทการศึกษา 1.2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผน ติดตาม และประเมินผล เพื่อใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลักในการส่งเสริมการทำงานแบบร่วมมือ และ 1.3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดแนวทางพัฒนาที่คำนึงถึงความแตกต่างของขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์ผู้บริหาร เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ 2) ข้อเสนอแนะระดับองค์กร 2.1) สถานศึกษาควรนำแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา 2.2) สถานศึกษาควรวางแผนใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร วางแผน ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบตามบริบท และ 2.3) สถานศึกษาควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลและขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันด้วยเทคโนโลยี และ 3) ข้อเสนอแนะระดับบุคคล ได้แก่ 3.1) ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง เพื่อสร้างความร่วมมือและความไว้วางใจ 3.2) ผู้บริหารควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน และ 3.3) ผู้บริหารควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับการเปลี่ยนแปลงและการทำงานแบบร่วมมือ

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราษฎย์. (2562). ภาวะผู้นำกับคุณภาพการศึกษา. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- จักรกฤษณ์ กังหัน. (2565). สภาพและแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของโรงเรียนเอกชนจังหวัดแพร่. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฉันทวัฒน์ ปะโคทัง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- ซัมซียะห์ เมาลีดิน. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- พิชญ์พิมล สุนทวงค์. (2565). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภาวิช รุจาฉันท และคณะ. (2568). การบริหารภาครัฐในยุคดิจิทัล: โอกาส ความท้าทาย และการปรับตัวของหน่วยงานราชการไทย. วารสารโพธิศาสตร์ปริทัศน์, 5(1), 113-122.
- วราพิณทร์ ชาววิวัฒน์. (2565). แนวทางการส่งเสริมทักษะดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. ใน สารนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). ภาวะผู้นำทฤษฎีและนันททัศน์ร่วมสมัยปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- ศิริวรรณ ภูริวัฒนธรรม. (2568). การสร้างภาวะผู้นำแบบร่วมมือ: เสริมกลยุทธ์ด้านการบริหารองค์กรการศึกษาต่อความสำเร็จร่วมกัน. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 9(1), 285-298.

ศิวนาถ จิตโรจน์ และคณะ. (2567). ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2. วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์, 9(3), 601-616.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี จำกัด.
สุจรรยา ชาวสกุล และคณะ. (2560). ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล. ใน รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการและการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติครั้งที่ 3 (หน้า 138 - 148). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.